

یازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن به کار خود پایان داد

با تجلیل از عالمان پیشکسوت عرصه قرآنی...

با تجلیل از عالمان پیشکسوت عرصه قرآنی،

یازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن به کار خود پایان داد

یازدهمین همایش دو روزه اساتید تفسیر قرآن کریم چهارشنبه و پنجشنبه گذشته در دارالقرآن علامه طباطبائی در قم برگزار شد. در دومین شب این گردهمایی، پس از سخنرانی آیت الله یزدی نوبت به تجلیل از علماء و پیشکسوتان عرصه قرآنی رسید، یکی از این علماء که از قبل هم اعلام شده بود، آیت الله خزعلی بود که وی به علت کسالت و بستری شدن در بیمارستان از حضور در جلسه معذور بود و از سه تن دیگر از علمای برجسته علوم قرآنی تجلیل به عمل آمد.

دبیر مجمع عالی تفسیر قرآن حوزه علمیه قم، گفت: 230 درس تفسیر در سال گذشته تدریس شد و امسال با افزایش 70 درصدی تدریس تفسیر این دروس به بیش از 400 درس رسید که از این تعداد 66 درس به علوم قرآن و روش شناسی و مکاتب تفسیری مرتبط بوده است.

آیت الله جوادی عاملی و آیت الله سبحانی قرار بود به ایراد سخن بپردازند که به علت درگذشت برادر آیت الله سبحانی، تنها حضرت آیت الله جوادی آملی به ایراد سخن پرداختند.

یازدهمین همایش دو روزه اساتید تفسیر قرآن کریم چهارشنبه و پنجشنبه گذشته به همت دارالقرآن

علامه طباطبائی و مجمع عالی تفسیر قرآن کریم در دارالقرآن علامه طباطبائی در قم برگزار شد.

در اولین شب این همایش حضرت آیت الله عبدالله جوادی آملی، آیات و حجج اسلام و المسلمین سید واعظ موسوی، سید ریاض حکیم، سید هاشم بطحائی،

حسن علی خزائلی نجف آبادی، سید مرتضی میرکتولی و دیگر اساتید خارج و تفسیر قرآن کریم حوزه علمیه قم حضور داشتند.

در این مراسم مرتضی قدسی نجفی مدیر مسئول دارالقرآن کریم و مجری همایش گزارشی از برنامه‌های همایش و کارهای صورت گرفته در راستای علوم تفسیری و قرآنی ارائه کرد.

سپس حجت الاسلام سید مرتضی میرکتولی

دبیر همایش و دبیر مجمع عالی تفسیر قرآن کریم گزارشی از کارهای صورت گرفته در مجمع عالی تفسیر

قرآن کریم و تعداد دروس تفسیری که در حوزه تا

به امروز برگزار می‌شود و برنامه‌های آتی مجمع عالی تفسیر قرآن کریم بیان کرد.

به علت رحلت برادر ارجمند آیت الله العظمی سبحانی ایشان از حضور در جلسه معذور شدند و تنها

حضرت آیت الله جوادی آملی به ایراد سخن پرداختند.

* تجلیل از علماء و پیشکسوتان

عرصه قرآنی

در دومین شب این گردهمایی، پس از سخنرانی

آیت الله یزدی نوبت به تجلیل از علماء و پیشکسوتان عرصه قرآنی رسید، یکی از این علماء که از قبل هم اعلام شده بود، آیت الله خزعلی بود که وی به علت کسالت و بستری شدن در بیمارستان از حضور در جلسه معذور بود بدین خاطر از سه تن دیگر از

علمای برجسته علوم قرآنی تجلیل به عمل آمد.

آیت الله سید کمال فقیه ایمانی از علمای اصفهان که سالها مدرس تفسیر قرآن کریم بوده است، وی موفق به نگارش تفسیر نورالقرآن در ۲۰ جلد شده که به

زبان انگلیسی هم ترجمه و چاپ شده است و در

کشورهای اروپایی و آمریکایی بسیار مورد توجه قرار گرفته است، این مفسر قرآن نام خود را در کتاب نیاورده و اثر را به نام

مجموعه‌ای از علمای مسلمین منتشر کرده است.

استاد محمدی رضایی اصفهانی از علمای اصفهان که تألیفات متعددی در علوم قرآن دارد، تفسیر مهر از جمله آثار وی است، ضمناً ترجمه‌ای نیز بر قرآن مجید دارد، وی جلسه‌ی درسی با عنوان سبک زندگی از منظر قرآن دارد که شنبه‌ها در دارالقرآن علامه طباطبایی برگزار می‌شود.

استاد علی اکبر بابایی نیز در جلسه حضور نداشت و غیاباً از وی تجلیل شد، او نیز تفسیری در سه جلد با عنوان مکاتب تفسیر دارد.

حسن ختام مراسم نیز سخنرانی آیت الله العظمی مکارم شیرازی بود که با بیانات گرمشان اساتید و بزرگان در عرصه‌های قرآنی را رهنمون شدند.

در ادامه گزارشی از سخنرانی‌ها ارائه شده در این همایش را می‌خوانید:

* میرکتولی:

درس‌های تفسیر علوم قرآن در حوزه‌های علمیه 70 درصد افزایش یافته است

دبیر مجمع عالی تفسیر قرآن حوزه علمیه قم، از افزایش 70 درصدی درس‌های تفسیر علوم قرآن حوزه‌های علمیه خبر داد. حجت الاسلام والمسلمین سیدمرتضی میرکتولی چهارشنبه شب در یازدهمین همایش اساتید تفسیر حوزه علمیه قم در دارالقرآن علامه طباطبایی، به تشریح و گزارشی در خصوص برنامه‌های این مجمع پرداخت. وی گفت: 230 درس تفسیر در سال گذشته تدریس شد و امسال با افزایش 70 درصدی تدریس تفسیر این دروس به بیش از 400 درس رسید که از این تعداد 66 درس به علوم قرآن و روش شناسی و مکاتب تفسیری مرتبط بوده است.

میرکتولی بیان کرد: 20 درس آیات الأحکام و دروس تفسیر موضوعی با موضوعاتی چون اعتقادات و اخلاق و... بیش از 50 درس را به خود اختصاص داده است. 169 درس در حوزه تفسیر المیزان نیز دایره شده است.

دبیر مجمع عالی تفسیر حوزه خاطرنشان کرد:

در قسمت دروس خارج، 162 درس در حال حاضر

در حوزه علمیه تدریس می‌شود که مجموع این دروس به 405 درس تفسیر می‌رسد.

* حضرت آیت‌الله‌جوادی‌آملی

در همایش اساتید تفسیر:

اگر کسی در دل خود ذره‌ای آمادگی داشته باشد نور قرآن کریم او را به

عقیق یمین تبدیل می‌کند

ارتباط با قرآن خستگی ندارد، اگر کسی در دل خود ذره‌ای آمادگی داشته باشد نور قرآن کریم او را

به عقیق یمین تبدیل می‌کند، خاصیت نور این است که

سبب رشد می‌شود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی نشست دوره‌ای اساتید، حضرت آیت الله عبدالله جوادی آملی مفسر برجسته قرآن کریم چهارشنبه شب در یازدهمین همایش اساتید تفسیر حوزه علمیه قم که در دارالقرآن علامه طباطبایی رحمة الله علیه برگزار شد، با خیر مقدم به حاضران گفت: جریان تفسیر بحث خاص داشته و مفسری همانند علامه طباطبایی بحثی مخصوص می‌خواهد.

ایشان افزودند: راز این که مرحوم علامه طباطبایی

این توفیق را پیدا کرد که یک مفسر ناب شود و رهاوردی تازه ارائه کند، زندگی قرآنی این عالم دینی بود؛

قرآن کریم مردم را به دو گروه تقسیم می‌کند و

می‌فرماید برخی در دنیا زندگی می‌کنند و برخی دیگر بر روی زمین و زیر آسمان زندگی کرده و از آب و هوا و درختان استفاده می‌کنند.

استاد برجسته درس خارج حوزه علمیه قم

با بیان این که کسانی که در دنیا زندگی می‌کنند

گرفتار تکاثر هستند، اظهار داشتند: این افراد اگر از هستی شناسی سخن بگویند سر از پوچ‌گرایی

در می‌آورند، همچنین اگر دم از معرفت شناسی بزنند، از وهمی و خیالی بودن عالم سخن می‌گویند.

ایشان ادامه دادند: کسانی که در زمین و

زیر آسمان زندگی می‌کنند اگر از هستی شناسی سخن بگویند فیلسوف متکلم می‌شوند، همچنین اگر این افراد به معرفت شناسی بپردازند از وهم و خیال گذشته و از مرحله علم عادی نیز عبور می‌کنند.

حضرت آیت الله جوادی آملی با بیان این که قرآن به

هر عالمی بهاء نمی‌دهد، ابراز داشتند: قرآن مطالب میانی را با علماء در میان می‌گذارد اما مطالب اوحدی فهم را

به علماء نمی گوید و با «لقوم یعلمون و یعقلون» مطرح می کند؛ چنانچه بخش های عملی و سیاسی و اجتماعی را با عادل در میان نمی گذارد بلکه به افراد قائم به قسط می گوید.

ایشان عنوان کردند: برخی عالم هستند و فقط یک سری اصطلاحات را فراگرفته اند اما برخی قائم به علم هستند، جنس قوم عالم و عاقل از جنس قوم عرب و عجم نیست، کسی جزء قوم عالم و عاقل است که از علوم حوزه و دانشگاه فراتر بیاید و قائم به علم باشد، همچنین کسی که قائم به عقل باشد «لقوم یعقلون» نامیده می شود.

مفسر برجسته قرآن کریم با بیان این که افراد قائم به علم و عقل مطالب اوحدی را درک می کنند، خاطرنشان کردند: قرآن می فرماید عادل بودن برای مطالب ضعیف کافی است، همچنین می فرماید برای مطالب میانی قائم بودن به قسط لازم است، انسان برای درک مطالب اوحدی باید قوام به قسط باشد.

ایشان گفتند: کسی که در دنیا زندگی می کند یا در مسیر صراط نبوده و نیست یا اگر باشد در حد عدل و علم است اما کسی که در زمین زندگی می کند اهل عقل و حقیقت است، از همین رو در هستی شناسی و معرفت شناسی نظر دقیق دارد؛ قرآن کریم بین این دو گروه فرق جدی قرار داده است.

استاد برجسته اخلاق افزودند: قرآن زمین را نشانه حق می داند و می گوید که زمین عالم و آگاه بوده و تمام کارهای شما را شاهد است و در روز قیامت شهادت می دهد اما کسی که با حقیقت زمین کاری ندارد و در تکاثر اسیر است گاهی در مراحل پنج گانه سوره حدید و گاهی نیز در مراحل دوگانه سوره دیگر محصور می شود.

ایشان با اشاره به مراحل پنجگانه سوره حدید اظهار داشتند: خداوند در قرآن می فرماید حیات دنیا لهو، لعب، تفاخر و تکاثر است که همه این موارد برابر با پوچی است، اگر انسان نباشد دنیایی وجود ندارد اما با نبود انسان زمین و آسمان خواهد بود.

حضرت آیت الله جوادی آملی ادامه داد:

اهل دنیا با امور اعتباری سر و کار دارند، از همین رو نمی توانند نظر به حقیقت تکوین داشته باشند و به معرفت شناسی و مسائل علمی بپردازند، رسول اکرم (ص) فرمودند انسانی که خوابیده است، خواب می بیند که دارای مقاماتی است اما در زمان بیداری دست او خالی می شود، بسیاری تصور می کنند که دارای مقاماتی هستند اما در زمان احتضار دستشان خالی است.

ایشان با بیان این که چیزی ملک انسان می شود که همیشه همراه او باشد، ابراز داشتند: چیزی که انسان را تا گور رها می کند ملک انسان نیست؛ کسی که در دنیا زندگی می کند خواب است، خواب نمی تواند مفسر، معرفت شناس و آشنای با تکوین تربیت کند.

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به این که علامه طباطبایی همواره بیدار بود، عنوان کردند: علامه در دنیا زندگی نمی کرد بلکه به زمین توجه داشت، امام حسین علیه السلام فرمودند که من در دنیا زندگی نمی کردم بلکه به آیات الهی که زمین است توجه داشتم.

ایشان خاطرنشان کردند: کسی که با تکوین سرو کار داشته باشد می تواند مفسر قرآن باشد اما کسی که اهل دنیا است نمی تواند مفسر بشود، قرآن کتاب حقیقت و تکوین است؛ تکوین حقیقت بوده و دنیا اعتبار است، بین حقیقت و اعتبار هیچ سختی وجود ندارد.

استاد برجسته درس خارج علمیه با بیان این که مردان الهی منزله از اعتبار هستند، گفتند: مردان الهی نه تنها به سمت اعتبار و بازی نمی روند بلکه اعتبار، بازی و بازیگران دست شان به آنها نمی رسد؛ بنابراین بازی آنان را سرگرم نمی کند.

ایشان افزودند: ممکن است کسی به دنبال لغو نرود ولی بگوید بچه های من، دوستان من و حزب من مرا مجبور کردند که فلان گفته را بگویم، چنین شخصی مصداق آیه سوره نور نیست؛ ایمان و عمل صالح انسان را به حیات طیبه می رساند.

مفسر برجسته قرآن کریم با بیان این که علامه طباطبایی از حیات طیبه برخوردار بود، اظهار داشتند: علامه سعی کرد تا در دنیا زندگی نکند، از همین رو عناوین اعتباری برای این عالم دینی جذابیت و جاذبه نداشت؛ اگر کسی می خواهد در خدمت قرآن باشد باید زندگی خود را قرآنی کند.

ایشان ادامه دادند: حیات طیب این است که انسان تمام نیازهای روز را فهرست کند، به پیشگاه قرآن کریم برسد، از قرآن کریم جواب بگیرد و جواب این نیاز را با گفتار یا نوشتار به جامعه منتقل کند تا مظهر هو الحی الذی لا یموت شود.

حضرت آیت الله جوادی آملی با بیان این که ارتباط با قرآن خستگی ندارد، اظهار داشتند: اگر کسی در دل خود ذره ای آمادگی داشته باشد نور قرآن کریم او را به عقیق یمین تبدیل می کند، خاصیت نور این است که سبب رشد می شود.

ایشان ادامه دادند: قرآن این هنر را دارد که انسان ها را بپروراند البته به شرطی که انسان در تکاثر زندگی نکند و در اختیار کوثر باشد، کسی که اهل تکاثر است به یقین نمی تواند کوثر را درک کند؛ کسی که کوثری سخن می گوید باید کوثری فکر کند اگر کسی کوثری سخن بگوید اما تکاثری فکر کند به قرآن نمی رسد.

استاد برجسته درس خارج حوزه علمیه قم با بیان این که حیات بخشی قرآن در مقابل مرگ و خواب است، ابراز داشتند: قرآن حیات و بیداری را به انسان ها می دهد؛ مؤمن همیشه بیدار است و اگر می خوابد با این هدف است که در خواب رؤیایی از سوی حق و حقیقت ببیند، در روایات آمده اگر انسان مراقب بیشتری کند با ملائکه مصافحه می کند. ایشان عنوان کردند: کلام خداوند متعال انسان را زنده نگه داشته و او را تغذیه می کند و بلا می برد، از همین رو اساتید تفسیر به جای هفته ای یکبار تفسیر گفتن باید چند روز را به این کار تخصیص دهند؛ انسان باید با اعتصام به حبل الهی خود را به درجات عالی برساند.

حضرت آیت الله جوادی آملی خاطرنشان کردند: معنویات، علوم و معارف الهی نه تنها ظرفیت انسان را پر نمی کند بلکه ظرفیت انسان را افزایش می دهد، مظهر علم ظرف وجودی انسان را توسعه می دهد؛ خاصیت علم توسعه دادن ظرف انسان است.

ایشان در پایان سخنان گفتند: انسان باید بداند که در دنیا یا زمین زندگی می کند، مادامی که انسان در دنیا باشد فقط یارانه می گیرد اما اگر در زمین باشد با آیات الهی زندگی خواهد کرد.

*آیت الله مکارم شیرازی:

قرآن نباید در حاشیه دروس باشد مرجع تقلید جهان تشیع گفت: همان طور که اصول و فقه در متن حوزه ها ساری است،

قرآن مجید هم باید در متن حوزه های علمیه و دانشگاه ها جریان داشته باشد.

آیت الله مکارم شیرازی در دومین شب یازدهمین همایش اساتید تفسیر علوم قرآنی قم اظهار داشت:

حقیقت قرآن مجید نور است و به تبع آن جلسات قرآنی هم نوراست، آن زمانی که علامه طباطبایی(ره) شروع به تفسیر آیات قرآن مجید کرد، هرگز باور نمی کرد روزی در خانه اش علماء و اهل تفسیر گرد هم جمع شوند و در مورد تفسیر این بزرگوار بحث کنند.

* حق قرآن هنوز اداء نشده است

مرجع عالی قدر شیعه بیان داشت: حقیقت این است که قرآن در متن حوزه های علمیه و دانشگاه ها غریب بود، اما به برکت انقلاب اسلامی امروز قرآن حضور واضح و روشنی در تمامی شئون اسلامی پیدا کرده است، اما باید اقرار کنیم هنوز حق و شأن قرآن اداء نشده است، قرآن نباید در حاشیه باشد و باید در اصل و در متن قرار گیرد.

وی با اشاره به شخصیت پیامبر اسلام(ص) در آئینه قرآن کریم، گفت: در قرآن دو دسته صفات برای پیامبر(ص) مهربانی ها بیان شده است که نه تنها

عظمت نبی اکرم(ص) را نشان می دهد، بلکه پیام هایی برای زندگی ما در بر دارد که مسیر زندگیمان را روشن تر می کند.

آیت الله مکارم شیرازی تصریح کرد: دسته اول صفاتی است که به خلق و خوی حضرت محمد(ص) مرتبط است و دسته دوم صفات، به جنبه های عملی زندگی پیامبر اسلام اشاره دارد، به عنوان مثال در آیه 128 سوره توبه، پنج صفت خاص برای حضرت بیان شده است.

وی در ادامه افزود: قرآن کریم می فرماید:

این پیامبر(ص) از درون جان شما نازل شده است،

درد و رنج های شما برای او درد و رنج است به هر درد و مشکلی که جامعه شما گرفتار باشد او نیز احساس درد می کند، پیامبر(ص) نسبت به مؤمنان حریص است، این اوج علاقه و محبت حضرت محمد(ص) را می رساند، یعنی پیامبر اسلام(ص) تا حدی

به شما علاقه دارد که درد و ناراحتی شما او را آزار و

اذیت می کند.